

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

1(2)

1999-07-08

231-9744-98

Enligt SÄNDLISTA

Fastställande av skötselplan för naturreservatet Djurgården, Uppsala kommun

Beslut

Länsstyrelsen fastställer med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken, bifogad skötselplan för naturreservatet Djurgården i Uppsala kommun.

Detta beslut ska gälla från och med den dag det vinner laga kraft.

Beslutet kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 1.

Redogörelse för ärendet

Beslut om avsättande av naturreservatet Djurgården fattades den 3 november 1967.

Syftet är enligt reservatsbeslutet att vidmakthålla:

1. Landpartiernas karaktär - med avseende på landskap, vegetation och mark - av naturliga fodermarker av ovan angivna slag.
2. Naturskönhet, för vilken det är av avgörande betydelse att störande ingrepp förhindras.

Motivering

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken, ska Länsstyrelsen fastställa en skötselplan för varje naturreservat. Eftersom Djurgården saknade en sådan plan utarbetade Länsstyrelsen ett förslag till skötselplan för reservatet 1991. Skötselplanen fastställdes dock ej p g a bristande resurser. Länsstyrelsen avskrev ärendet från vidare handläggning 1995. Under 1998-99 återupptogs och slutfördes arbetet med att fastställa skötselplanen, efter remissbehandling.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

1999-07-08

2(2)

231-9744-98

I den slutliga handläggningen av ärendet har deltagit enhetschef Lena Haraldson beslutande, tf länsexpert naturvård Lars Hjelm och Gillis Aronsson föredragande.

Lena Haraldson

Gillis Aronsson

Bilaga:

1. Hur man överklagar

SÄNDLISTA

Sätuna AB, Sätuna 740 30 Björklinge (DK)

Naturvårdsverket, (DK)

Riksantikvarieämbetet (DK)

För kännedom

Uppsala kommun,

Växtbiologiska institutionen,

Naturskyddsföreningen i Uppsala län, 741 31 Knivsta

Upplands Ornitologiska förening, 740 20 Vänge

Entomologiska föreningen i Uppland, c/o Entomologiska avd. Box 561,

751 22 Uppsala

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

1(9)

1999-07-08

231-9744-98

Skötselplan för naturreservatet

Djurgården

Uppsala kommun

Fastställd av Länsstyrelsen den 8 juli 1999

FÖRORD

Föreliggande skötselplan har upprättats år 1998-99 av Länsstyrelsen i Uppsala län och fastställts efter remissbehandling under 1999.

Skötselplanen avser främst att ge förvaltaren anvisningar om bevarande av reservatets värden. Planens mål och riktlinjer är långsiktiga medan åtgärdsförslagen avser en kortare period. Skötselplanen kan således med bevarat syfte och mål kontinuerligt justeras vid behov. Förslag till ändring av planen skall underställas Länsstyrelsen för godkännande och fastställelse.

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Administrativa data

Naturreservatets benämning:	Djurgården
Objektsnummer:	03-02-018
Kommun:	Uppsala
Församling:	Björklinge
Fastigheter:	Sätuna 2:1 och 3:1 (del av) Lundbo 1:1 (del av)
Markägare:	Sätuna AB, Björklinge
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Uppsala län
Lägesbeskrivning:	Reservatet är beläget på nordöstra sidan av Långsjön, ca 3 km norr om Björklinge. Läget framgår av bifogad karta, se bilaga 1.
Koordinat i rikets system:	x=6660900 y=1598700
Koordinat enligt naturvårdsregistret:	12 H 2J 09 37
Topografisk karta:	12 H Söderfors SO
Ekonomisk karta:	127 29 Sätuna
Area:	Totalt: 21,2 hektar
Markslag / naturtyp:	Öppen, kvävepåverkad betesmark ca 12,4 ha Betad sötvattnstrandäng ca 3,0 ha Betad träd- och buskbärande hage ca 0,5 ha Gammal lövskog (trivial- och ädellövträd) ca 3,0 ha Ung till medelåldrig strandalskog ca 2,3 ha
Landskapselement	Jättelindar ca 15 st. Jätteekar 3 st.

Prioriterade arter: *Columba oenas* - skogsduva
Caloplaca lucifuga - skuggorangelav
Cliostomum corrugatum - gul dropplav

Naturförhållanden

Reservatet är beläget vid Långsjöns nordöstra strand. Området består huvudsakligen av öppen betesmark med spridda, ca 2-12 m höga, lövskogsbevuxna kullar. På några av kullarna ligger högar av skarpkantade stenar, vilket är rester efter tidigare militära anläggningar inom området.

Stranden utgörs omväxlande av moränsluttningar och jämnare lermark. Lerstrandpartierna är delvis sankta och upptas då av sankäng eller av täta, ganska unga bestånd av klibbal. På öppna partier dominerar gäsört, skogssäv och vass-starr, med inslag av strandklo, krusskräppa, ängsruta, grenrör, strandlysing och tiggarranunkel. På partier med sidlänt äng finns ung klibbal och bl a madrör, tuvtåtel, ängskavle, plattstarr och sprängört. Långsjön är tidigare sänkt, varför en markerad strandlinje löper ett stycke ovanför den nuvarande strandkanten. Ett vassbälte av växlande bredd sträcker sig längs huvuddelen av stranden. Några strandpartier är dock nästan vassfria.

Vegetationen består på lerområdena av en mycket frodig tuvtåteläng. Förekomsten av brännässla och andra ogräs är bitvis frekvent. Delar av reservatet är beläget på en sjösänkingsstrand, där näringsrikedomen är stor och inslaget av kalkrika leror högt. Den tidigare trädvegetationen på dessa ytor bestod av gran. Idag står endast ett fåtal höga och vidkroniga ängsgranar kvar i de för övrigt öppna markerna.

På moränkullarna växer ett stort antal trädslag, bl a grova, gamla lindar, ekar och björkar samt stora hasselbuskar. Dessutom finns små partier på kullarna som uppvisar en torrbacksflora med arter som brudbröd, rödkämpar, solvända, kummin och rödklint. Långsjön växer ung till medelåldrig klibbal och något vide.

Reservatet är, tillsammans med Långsjön av riksintresse för naturvården (N25, Björklunge-Långsjön). Dessutom ingår reservatet i ett större område av riksintresse för kulturminnesvården (K27, Sätuna). Objektet har i Länsstyrelsens naturvårdsprogram (1987) givits klass I, (högsta naturvärde), medan det i Ingmar et al. (1968) och i "Naturvårdsinventering i Uppsala kommun" (1997) bedömts vara ett klass 2-objekt. I den senare har däremot Långsjön bedömts vara ett klass 1-objekt. Norra delen av Djurgården ingår i ett klass II objekt i "Våtmarksinventeringen" (1986).

Djur-, växt- och svampliv

Bland intressanta häckfåglar kan nämnas skogsduva, gräshoppsångare och rosenfink. På strandängarna rastar under vår och höst olika vadare t ex grönbena, enkelbeckasin och gluttsnäppa.

Någon noggrann undersökning av den lägre faunan och floran har ej gjorts i området, men några ovanliga arter är dock anträffade t ex skuggorangelav *Caloplaca lucifuga* och gul dropplav *Cliostomum corrugatum*. Moränkullarna med grova lindar, ekar och hasselbuskar samt björkhögstubbar och björklågor har goda förutsättningar för en intressant skalbaggsfauna.

Historisk och nuvarande markanvändning

Området har troligen varit föremål för slätter och/eller bete under lång tid. Gräsyrtorna torde aldrig ha varit upplöjda till någon väsentligare del. På häradskartan från 1862 betecknas södra delen som slättermark medan den norra delen var trädbevuxen.

Långsjön har sänkts ett par gånger. Den sista sänkningen av Långsjön genomfördes 1929. Detta innebar att markerna mellan kullarna kunde användas i större utsträckning. Under 1940-talet bedrevs vasstäkt över stora områden längs Långsjöns stränder för att öka fodermängden till kreaturen.

Strax norr om reservatet finns rester av Lindholmens gamla sätesgård, en föregångare till dagens Sätuna gods (Rahmquist 1978). Inom reservatet kan bebyggelse ha legat, i så fall i den del som på ekonomiska kartan benämns Katrineholm.

Under andra världskriget användes en del av kullarna som försvarsvärn. Inom området finns en gammal militärbyggnad kvar.

Nuvarande markanvändning består av att hela området betas av nötdjur och häst.

Jakt får bedrivas inom området. Jakten är inte reglerad i reservatsbeslutet.

Intressen för allmänheten

Vid den allmänna vägen mellan Sätuna och Fasma finns en parkeringsplats. Därifrån går en åkerväg in till reservatet. Inom reservatet finns en bärig traktorväg samt ett flertal stigar, främst upptrampade av djuren. Området är även i övrigt lättgånget. Informationstavlor finns i och vid reservatet.

Tältning och eldning är ej tillåtet utan markägarens tillstånd.

Referenser

- Blomqvist, P. m.fl. 1974: Limnologisk undersökning av Björklinge-Långsjön, mars 1974. Elevarbete vid limnologiska institutionen, Uppsala.
- Brunberg, A-K. & Blomqvist, P. (reds.) 1998: Vatten i Uppsala 1998: Upplandsstiftelsens rapportserie.
- Ingmar, T., Bergmark, A. och Sandberg, G. 1968: Naturvårdsinventering av Uppsalatrakten. (objekt 73).
- Kulturminnesvårdsprogram för Uppsala län 1984: Bygd att vårda. 4. Kulturmiljöer i Uppsala kommun (objekt U2). Utgiven av Upplandsmuseet och Länsstyrelsen i Uppsala län.
- Kulturnämnden/Upplandsmuseet 1989: Kulturmiljöer i Uppsala kommun (objekt U2).
- Länsstyrelsen i Uppsala län 1986: Inventering av våtmarker i Uppsala län. 1. Rapport och bearbetning (del av objekt 12 H 2J 01). Medd. från planeringsavdelningen 1986 nr 1.
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1987: Naturvårdsprogram för Uppsala län. 1. Värdefulla områden för naturvård och rörligt friluftsliv (del av objekt 80:37). Medd. från planeringsavdelningen 1987 nr 2.
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1994: Ekologiskt känsliga områden i Uppsala län (del av objekt 180). Meddelandeserien 1994 nr 13.
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1997: Kulturmiljöer i Uppsala län – Områden av riksintresse. Beskrivningar (del av objekt 27 i Uppsala kommun). Meddelandeserien 1997 nr 13.
- Naturvårdsinventering av Uppsala kommun 1997: Björklinge socken (objekt BJÖ 25). Park & Natur, Uppsala 1997.
- Rahmquist, S., 1978: Sandbroätten. Personhistorisk tidskrift 1978.
- Wallsten, M. & Blomqvist, P., 1982: Vatten i Uppsala län 1982. En inventering utförd av Maud Wallsten och Peter Blomqvist på uppdrag av Stiftelsen för fritidsområden och naturvård i Uppsala län.
- Opubl. uppgifter från Gillis Aronsson.

MÅL OCH FÖRESKRIFTER FÖR SKÖTSELOMRÅDEN

Övergripande mål

Skötseln skall främst syfta till att vidmakthålla områdets karaktär med avseende på landskap, vegetation och naturskönhet.

Beskrivning, skötselmål och föreskrifter för skötsel

Skötselområde A 3,5 ha (bilaga 2)

Beskrivning: Moränkullar med träd- och buskskikt. Flera gamla, grova lövträd finns i området.

Kvalitetsmål: Betade, glest trädbevuxna moränkullar med mycket gamla, grova lövträd och buskar.

Åtgärder: Årligt bete. Viss plockhuggning/röjning av yngre träd bör ske, medan samtliga grova lövträd och hasselbuskar sparas som evighetsträd/-buskar. Även grova, döende och döda träd sparas, särskilt ek, alm, ask och björk. Enstaka yngre träd och buskar, av främst lind, ek, björk och hassel, sparas för föryngring.

Förhindra att hästarna gnager på de värdefulla grova lövträden.

Skötselområde B 2,5 ha (bilaga 2)

Beskrivning: Strandzon med klibbaldungar och små öppna strandängspartier.

Kvalitetsmål: Hävdad strandzon, med aldungar omväxlande med öppna partier.

Åtgärder: Årligt bete. Delar av strandzonen bör hållas öppen genom röjning och beteshävd. Den del av stranden som är bärig får därför inte stängslas av från hagmarken. Men i partier av stranden där bärigheten är dålig och djuren kan gå ned sig kan det vara nödvändigt att stängsla mot vattnet. Detta gäller främst i reservatets södra del.

Skötselområde C ca 15,2 ha (bilaga 2)

Beskrivning: Öppen betesmark, både på fast och fuktig mark. Vissa delar är tuviga och på några ställen växer klubbalsly upp. Brännässlor har brett ut sig kraftigt, speciellt i norra delen.

Kvalitetsmål: Öppen hävdad mark.

Åtgärder: Årligt bete och/eller slåtter samt normalt stängselunderhåll. Buskröjning om buskar och träd tenderar att växa ut i området. Enstaka solitärträd kan dock accepteras. Nässlor bör hållas tillbaka, t ex genom slåtter eller betesputsning. Utjämning av tuvigheten bör ske om den blir alltför kraftig och dominerande.

Faunavård - jakt

Jakt får bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning.

FRILUFTSLIV OCH TURISM

Övergripande mål

Friluftsliv är inte ett prioriterat syfte med reservatet, men besökare ska få service i form av information, parkeringsmöjligheter, stängselgenomgång och väl uppmärkta reservatsgränser.

Information och anläggningar

Informationstavlor ska vara uppsatta i och vid reservatet. Äldre, slitna tavlor ska kontinuerligt bytas ut.

Gränsmarkeringen ska följa svensk standard, SIS 03 15 22. Utmärkningen av gränsen, bör ses över cirka vart femte år, medan stängselningen och stängselgenomgången ses över varje år. Vid behov ska de upprustas och kompletteras.

DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING

Länsstyrelsen bör dokumentera förändringar inom reservatet t ex förändrad hävd, naturliga förändringar och utförda åtgärder. Dokumentationen bör helst ske både med anteckningar och fotografier. Det är särskilt viktigt med dokumentering före och efter utförda skötselåtgärder.

SAMMANFATTNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Prioritet 1

Betesdrift och/eller slåtter.....	årligen
Plockhuggning/röjning på moränkullarna.....	ca 15 dagsverken
Översyn och underhåll av gränsmarkeringen.....	ca vart 5:e år
Översyn och underhåll av stängsel och genomgångar.....	årligen
Underhåll och byte av äldre, slitna tavlor.....	kontinuerligt

Prioritet 2

Slyröjning vid stranden.....	vid behov
Betesputsning eller tuvfräsning.....	vid behov

BILAGOR

1. Översiktskarta, skala 1: 40 000
2. Reservats- och skötselplankarta, skala 1: 5 000

Tillhör Länsstyrelsens i Uppsala län
skötselplan
1999-07-08

dnr. 231-9744-98

Översiktskarta över naturreservatet Djurgården, Uppsala kommun

0 1 2 km

Skala 1: 40 000

Utdrag ur Gröna kartan

